

Forskrift om utførsel og innførsel av kulturgjenstander

Dato	FOR-2007-01-01-1
Departement	Kulturdepartementet
Publisert	I 2007 hefte 1
Ikrafttredelse	01.01.2007
Sist endret	FOR-2015-02-25-164
Endrer	
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1978-06-09-50-§23, LOV-1978-06-09-50-§23f, FOR-1979-02-09-8785-§12, LOV-1967-02-10-§28
Kunngjort	05.01.2007
Rettet	
Korttittel	Forskrift om handel med kulturgjenstander

Kapitteloversikt:

Kapittel I. Formål og virkeområde (§§ 1 - 2)

Kapittel II. Utførsel av kulturgjenstander (§§ 3 - 7)

Kapittel III. Innførsel av kulturgjenstander (§§ 8 - 10)

Kapittel IV. Straff, kontroll og ikrafttredelse (§§ 11 - 13)

Vedlegg: Oversikt over norske mynter, medaljer, pengesedler og ordener av nasjonal betydning yngre enn 1537 som det skal søkes utførselstillatelse for

Hjemmel: Fastsatt av Kultur- og kirke departementet (nå Kulturdepartementet) 1. januar 2007 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23 andre ledd, § 23f, forskrift 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven § 12 nr. 3 og lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28.

Endringer: Endret ved forskrifter 27 mars 2009 nr. 355, 25 feb 2015 nr. 164.

Kapittel I. Formål og virkeområde

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sørge for at kulturgjenstander beskyttes mot ulovlig eksport og import. Forskriften skal bidra til å avgrense ulovlig omsetning av kulturgjenstander og sikre dokumentasjon og kunnskap om de kulturgjenstander som tillates ført ut av landet.

§ 2. Definisjon

I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23 og i kapitlene her gjelder følgende kategorier av kulturgjenstander:

a) Materiale, uten hensyn til alder:

- som har spesiell betydning for Norges kunst, kultur og historie
- som har spesiell betydning for virksomheter og hendelser av nasjonal betydning

- som vedrører fremstående eller sentrale personers liv. Gjenstander som vedkommende fremstående eller sentrale person selv fører ut av landet medregnes ikke, med mindre utførsel er forbudt etter andre bestemmelser i denne forskriften.
- b) Samisk materiale fra før år 1970. For tekst og kart som er trykket på samisk gjelder år 1930. Det skal søkes utførselstillatelse for alt samisk arkivmateriale. Gjenstander som tilhører sin opphavsmann omfattes ikke.
- c) Malerier, tegninger, skulpturer, originale grafiske blad, annen billedkunst, kunsthåndverk og prototyper for designprodukt som er eldre enn 50 år. Verk som tilhører sin opphavsmann medregnes ikke.
- d) Lyd, foto og filmmateriale fra før år 1950.
- e) Motorvogner, luftfartøy, artilleriskyts og skinnegående materiell eller deler og tilbehør av slike fra før år 1950 og båter eller deler av slike eldre enn 50 år.
- f) Bygninger av alle slag og deler av slike, kunstneriske eller historiske monumenter, arkivmateriale, brev, manuskripter, signeter, folkekunst og husflidsprodukter, møbler og annet innbo, drakter, håndvåpen, musikkinstrumenter og annet løsøre av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse fra før år 1900.
- g) Etnografisk materiale fra før 1900.
- h) Tekst og kart trykt i Norge før år 1850 eller i utlandet før år 1650.
- i) Norske mynter eldre enn 1537, samt yngre norske mynter, pengesedler, medaljer og ordener av nasjonal betydning, jf. vedlagte oversikt.
- j) Frimerker omfattes ikke av eksportforbudet såfremt de ikke inngår som del i annet materiale som er dekket i disse forskriftene.
- k) Resultater av arkeologiske utgravninger eller av arkeologiske oppdagelser, både lovlige og ulovlige. Automatisk fredete kulturminner i medhold av lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 4, jf. § 12 om eiendomsretten til løse kulturminner.
- l) Til materiale nevnt i § 2 bokstavene a-j medregnes ikke personlige effekter fra etter år 1800 eller kulturgjenstander som nevnt i § 2 bokstav e), som skal brukes under opphold i utlandet og som bringes tilbake til Norge innen ett år etter utreise eller skal repareres og restaureres i utlandet og bringes tilbake til Norge innen tre år etter utreise. Med personlige effekter menes gjenstander som for eksempel smykker, bunader og lignende.
- m) Til materiale nevnt i § 2 bokstavene a-j medregnes ikke gjenstander som er importert til Norge etter år 1950 dersom det kan dokumenteres at det i sin tid var lovlig eksportert fra opprinnelseslandet.

0 Endret ved forskrifter 27 mars 2009 nr. 355 (i kraft 1 april 2009), 25 feb 2015 nr. 164.

Kapittel II. Utførsel av kulturgjenstander

§ 3. *Utførselsforbud*

Uten skriftlig tillatelse er det etter lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23 forbudt å føre kulturgjenstander ut av landet. Kravet om tillatelse i første punktum omfatter alle former for utførsel til utlandet, også for utlån til utstillinger og for annen tidsbegrenset periode.

0 Endret ved forskrift 25 feb 2015 nr. 164.

§ 4. *Søknaden*

Søknad om utførsel av kulturgjenstander som faller inn under noen av de angitte kategoriene i § 2 i forskriften her, skrives på skjema fastsatt av Kultur- og kirke departementet. Søknaden skal bl.a. inneholde opplysninger om kulturgjenstandens art, materiale, alder, størrelse, ervervs måte og -tidspunkt, hvem det er ervervet fra, og navn og adresse på søker og mottaker. Videre skal det gjøres rede for begrunnelsen for at det søkes om utførselstillatelse og det skal følge med fem fargefotografier av kulturgjenstanden.

Søknaden sendes den institusjonen som har vedtaksmyndighet etter § 6 i god tid før utførsel skal skje. Dersom søkeren er i tvil om hvor søknaden skal sendes, kan den sendes til Norsk kulturråd som videresender den til riktig vedtaksmyndighet etter § 6.

Om nødvendig kan vedtaksinstitusjonen kreve at søkeren fremlegger tilleggsopplysninger eller foreviser kulturgjenstanden.

0 Endret ved forskrift 25 feb 2015 nr. 164.

§ 5. Utførselstillatelse skal normalt gis hvis kulturgjenstanden ikke er av stor betydning for forskning eller for bevaring og formidling av Norges kulturarv.

Utførselstillatelse kan gis permanent eller for et angitt tidsrom, for eksempel i forbindelse med kulturgjenstander som midlertidig utstilles, restaureres/konserveres, eller utføres midlertidig for forskningsformål. Det skal utstedes et eksportsertifikat som skal utferdiges i tråd med internasjonal standard.

Gjenstander som føres ut av landet skal ledsages av ovennevnte utførselstillatelse og denne dokumentasjon skal legges frem for tollvesenet i forbindelse med tollekspedering.

Samtykke til utførsel av offentlige arkiver kan gis av Riksarkivaren dersom utførselen er nødvendig for den forvaltningsmessige og rettslige bruken av arkivene, jf. arkivloven § 9 bokstav b.

0 Endret ved forskrift 25 feb 2015 nr. 164.

§ 6. Vedtaksinstitusjoner

Følgende institusjoner er vedtaksinstitusjoner:

- a) Forsvarsmuseet er vedtaksinstitusjon for saker om militære kulturgjenstander, våpen og luftfartøy og kjøretøyer.
- b) Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo er vedtaksinstitusjon for saker om arkeologisk og etnografisk materiale, gjenstander fra tiden før reformasjonen, mynter og sedler.
- c) Nasjonalbiblioteket er vedtaksinstitusjon for saker om trykte tekster og kart, manuskripter, lyd- og filmarkiv.
- d) Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design er vedtaksinstitusjon for saker om malerier, tegninger, skulpturer, originale grafiske blad og annen billedkunst, kunsthåndverk, design, møbler og annet innbo.
- e) Norsk Folkemuseum er vedtaksinstitusjon for saker om folkekunst, bondeantikviteter, husflidprodukter, drakter, bygninger og annet materiale knyttet til arbeidsliv og levemåte etter reformasjonen.
- f) Norsk Sjøfartsmuseum er vedtaksinstitusjon for saker om maritimt materiale.
- g) Norsk Teknisk Museum er vedtaksinstitusjon for saker om transportmidler og annet teknisk materiale.
- h) Preus museum er vedtaksinstitusjon for saker om fotografi, fotografiapparat o.a. fotoutstyr.
- i) Riksantikvaren er vedtaksinstitusjon for saker om båter.
- j) Riksarkivaren er vedtaksinstitusjon for saker om arkivmateriale, segl og signeter.
- k) Ringve Museum er vedtaksinstitusjon for saker om musikkinstrumenter og annet musikkhistorisk materiale.
- l) RiddoDuottarMuseat er vedtaksinstitusjon for saker om samisk kunst og annet samisk kulturmateriale.

Vedtaksinstitusjonene skal samrå seg med hverandre eller rådspørre regionale faginstitusjoner hvis det kan være tvil om myndighetsområde eller behov for supplerende kompetanse.

Vedtaksmyndigheten gir søkeren skriftlig melding om vedtaket og sender kopi av vedtaket og søknaden til Norsk kulturråd.

Dersom en vedtaksinstitusjon selv søker om utførselstillatelse, eller andre forhold medfører at en vedtaksinstitusjon selv ikke kan avgjøre en søknad om utførselstillatelse, skal søknaden sammen med en kort begrunnelse sendes Norsk kulturråd. Norsk kulturråd skal videreformidle søknaden til den av de andre vedtaksinstitusjonene som er best egnet til å behandle den, men dersom det ikke er mulig å finne noen egnet vedtaksinstitusjon skal Kulturrådet selv være vedtaksmyndighet i saken. Kulturdepartementet er klageinstans for vedtak fra Kulturrådet etter andre punktum.

0 Endret ved forskrifter 27 mars 2009 nr. 355 (i kraft 1 april 2009), 25 feb 2015 nr. 164.

§ 7. Norsk kulturråd er klageinstans i saker som gjelder forbud mot utførsel av kulturgjenstander, med unntak av saker som er avgjort av Riksarkivaren, der Kulturdepartementet er klageinstans, saker som er avgjort av Riksantikvaren, der Miljøverndepartementet er klageinstans, og saker som gjelder samiske kulturminner, der Sametinget er klageinstans.

Klage fremsettes for det organ som har truffet vedtaket, og reglene om klage i kapittel VI i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) gjelder tilsvarende.

0 Endret ved forskrift 25 feb 2015 nr. 164.

Kapittel III. Innførsel av kulturgjenstander

§ 8. Det er i henhold til lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23a forbudt å føre inn til landet kulturgjenstander som er ulovlig utført fra en stat som er part i en avtale hvor også Norge er part om tilbakelevering av kulturgjenstander eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstander, heretter kalt utførselslandet.

§ 9. I lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23a og i dette kapittel i forskriften skal med:

- a) «kulturgjenstander» forstås de kategoriene av kulturgjenstander som følger av utførselslandenes lovgivning om definisjon og vern av kulturgjenstander
- b) «som er ulovlig utført fra en stat» forstås:
  - enhver utførsel fra en stats territorium i strid med denne stats lovgivning om vern av kulturgjenstander
  - gjenstander som ikke ledsages av et gyldig sertifikat, som i henhold til nasjonal lovgivning er påkrevet, der det gis tillatelse til at den aktuelle kulturgjenstanden eksporteres eller
  - enhver manglende tilbakelevering ved utløpet av fristen for en midlertidig lovlig utførsel, eller enhver krenkelse av et av de øvrige vilkår for denne midlertidige utførselen.
- c) «en avtale hvor også Norge er part om tilbakelevering eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstander» menes:
  - en stat som inngår i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS)
  - en stat som er part i Unidroit-konvensjonen av 24. juni 1995 nr. 1
  - en stat som er part i UNESCO-konvensjonen av 1970 om tiltak for å forby og hindre ulovlig import og eksport av kulturgjenstander og ulovlig overføring av eiendomsrett til kulturgjenstander.

§ 10. Den som fører en kulturgjenstand inn til landet, som i henhold til nasjonal lovgivning i utførselslandet forutsetter utførselstillatelse, plikter å sørge for at gjenstanden ledsages av gyldig eksportsertifikat fra utførselslandet. Denne dokumentasjonen skal legges frem for tollvesenet i forbindelse med tollekspedering.

Kapittel IV. Straff, kontroll og ikrafttredelse

§ 11. Den som forsettlig eller uaktsomt overtredet § 3 og § 8 i forskriften, eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, kan straffes i medhold av lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 27 og lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel kapittel 16.

0 Endret ved forskrift 27 mars 2009 nr. 355 (i kraft 1 april 2009).

§ 12. Etter lov 21. desember 2007 nr. 119 § 1-5 fører tollvesenet kontroll med at kulturgjenstander ikke føres ut av landet eller inn til landet i strid med denne forskriften. Tollovens bestemmelser med tilhørende forskrifter gjelder tilsvarende så langt det passer og ikke annet er bestemt.

0 Endret ved forskrift 27 mars 2009 nr. 355 (i kraft 1 april 2009).

§ 13. Forskriften trer i kraft 1. januar 2007.

Vedlegg: Oversikt over norske mynter, medaljer, pengesedler

og ordener av nasjonal betydning yngre enn 1537 som det skal søkes utførselstillatelse for

Gjenstander som omfattes av lov 9. Juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 12 første ledd bokstav b) og § 15 første ledd kan ikke føres ut av landet.

Ellers kreves det utførselstillatelse for følgende:

Mynter:

Christian III, sølvgylden 1546 (Gimsøydaler) [sølv]

Christian III, mark 1543-46 [sølv]

Christian III, 8 skilling 1545 [sølv]

Christian III, skilling 1533, 1543 og 1546 [sølv]

Christian IV, 4 speciedaler 1643, 1644-45 og 1648 [sølv]

Christian IV, 3 speciedaler 1643-1644 [sølv]

Frederik III, 2 dukat 1665 [gull]

Frederik III, dukat 1665 og 1669 [gull]

Frederik III, 1/2 dukat 1666 og uten årstall [gull]

Frederik III, Speciedaler uten årstall (Akershuusspecien) [sølv]

Frederik III, 4 speciedaler 1656-58 og 1661 [sølv]

Frederik III, 3 speciedaler 1649-68 [sølv]

Christian V, 4 dukat 1671 [gull]

Christian V, 3 dukat 1671 og 1673 [gull]

Christian V, 2 dukat 1673 og uten årstall [gull]

Christian V, dukat uten årstall [gull]

Christian V, 1/2 dukat uten årstall [gull]

Christian V, 4 speciedaler 1674, 1678-80 [sølv]

Christian V, 3 speciedaler 1674, 1678-80 [sølv]

Medaljer:

Frederik III, Akershuusmedaljen uten årstall

Pengesedler:

100 speciedaler 1818-46

Ordenstegn:

Den Norske Løve.

0 Vedlegg tilføyd ved forskrift 27 mars 2009 nr. 355 (i kraft 1 april 2009).